

Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań

tel.: 61 85 95 710; fax: 61 85 31 332; e-mail: poznan@rio.gov.pl

adres do korespondencji: skrytka pocztowa nr 223; 60-967 Poznań 9

Poznań, dnia 27 sierpnia 2019 r.

WA-0280/72/2019

Pan
Adam Ejchorst
Zastępca Burmistrza
Gminy Mosina

W związku z wnioskiem z dnia 30 lipca 2019 r., przekazanym przy piśmie znak: OŚ.6130.14.2019.MD, doręczonym w dniu 2 sierpnia 2019 r., dotyczącym finansowania pomnika przyrody, Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu wyjaśnia, co następuje.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, z późn. zm.) do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzygnięcie w ww. sprawach należy do gminy. Przepis art. 2 ust. 1 ustawy określa, że gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, a zakres tych zadań określa przepis art. 7 ust. 1.

Do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty. Wśród tych zadań są m.in. sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej (art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) w art. 4 stanowi, że:

- 1. Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.*
- 2. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.*

3. *Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.*

Stosownie do art. 403 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.): *Do zadań własnych gmin należy finansowanie ochrony środowiska w zakresie określonym w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 21-25, 29, 31, 32 i 38-42 w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar, o których mowa w art. 402 ust. 4, 5 i 6, stanowiących dochody budżetów gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazywaną do wojewódzkich funduszy.*

W zakresie określonym wskazanym ww. przepisem w art. 400a w ust. 1 pkt 29 postanowiono, iż finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej obejmuje *przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków.*

W ocenie tut. Izby dokonywanie zabiegów pielęgnacyjnych na drzewie będącym pomnikiem przyrody mieści się w zakresie zadań własnych gminy związanych z ochroną przyrody, o których mowa w ww. przepisach. Bez znaczenia przy tym jest fakt posadowienia obiektu objętego ochroną na terenie będącym własnością osób fizycznych, które to osoby i tak pozostają poddane ewentualnemu reżimowi prawnemu ograniczeń wynikających z przepisów art. 44 i 45 ustawy o ochronie przyrody.

Najwyższa Izba Kontroli w ramach kontroli o numerze ewidencyjnym P/17/049 – Lokalne formy ochrony przyrody – skontrolowała m.in. legalność i gospodarność wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na działania związane z zachowaniem lokalnych form ochrony przyrody. Na terenie każdej spośród kontrolowanych przez NIK gmin, od kilku do kilkudziesięciu lokalnych form ochrony przyrody położonych było na gruntach prywatnych. NIK – nie kwestionując ich finansowania z budżetów gmin – wskazała, iż z właścicielami nie nawiązywano współpracy np. w formie zawierania porozumień dotyczących dbałości o te obiekty. Z budżetów gmin finansowane były przede wszystkim: ekspertyzy dendrologiczne, zabiegi pielęgnacyjne (usuwanie suchych gałęzi, cięcia pielęgnacyjne, zabezpieczanie konarów, zakładanie pułapek feromonowych), zakup i montaż tablic informacyjnych.

Powołana we wniosku opinia radcy prawnego dr Agnieszki Jaworowicz-Rudolf została zamieszczona na stronach internetowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (administracja.mswia.gov.pl) w ramach systemu doradztwa prawnego dla jst (opinia prawna z dnia 23 lipca 2015 r. - nr sprawy: 158/DOR/2015). Zgodnie z tą opinią „Objęcie drzew

ochroną prawną w formie ustanowienia pomników przyrody oznacza, że nadzór nad ich utrzymaniem i pielęgnacją odbywa się na koszt gminy, bez względu na to na mocy jakiego aktu prawa miejscowego pomnik przyrody został ustanowiony, tzn. czy pomnik przyrody został ustanowiony rozporządzeniem wojewody (jak miało to miejsce w analizowanym stanie faktycznym i co wynikało z uprzednio obowiązującego stanu prawnego) czy uchwałą rady gminy”.

Stanowisko prezentowane przez Izbę nie stanowi wiążącej interpretacji prawa, a jedynie pogląd Izby w zakresie objętym pytaniem.

PREZES IZBY

Grzegorz Wiatkowski

